

Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) zveřejnila souhrnnou zprávu za rok 2023 o socioekonomické situaci uprchlíků z Ukrajiny

Praha, 8. 4. 2024 – Skoro polovina respondentů z řad uprchlíků z Ukrajiny má ukončené terciární a vysokoškolské vzdělání. Přesto uprchlíci z Ukrajiny často v Česku pracují na pozicích, které nedosahují jejich kvalifikace, nejčastěji jako manuální pracovníci. Celkem 31 % respondentů uvádí, že není schopno pokrýt své každodenní výdaje, a 53 % respondentů uvádí, že by nebylo schopno pokrýt neočekávaný výdaj ve výši 13 600 Kč. Potřeby uprchlíků se výrazně liší podle věku, pohlaví nebo ekonomického postavení. Vyplývá to z výsledků dotazníkového šetření DTM (Displacement Tracking Matrix), který na území ČR provádí Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) od června 2022.

Výzkum ukázal, že **49 %** respondentů v produktivním věku má ukončené terciární a vysokoškolské vzdělání, z čehož je **50 %** žen a přibližně **39 %** mužů. Uprchlíci z Ukrajiny často v Česku pracují na špatně placených manuálních pozicích, které neodpovídají jejich vzdělání. Až **68 %** uprchlíc z Ukrajiny, které dříve pracovaly jako manažerky nebo odbornice, pracuje v Česku pod úrovní své kvalifikace, zatímco u mužů je to **50 %**.

V Česku bylo v době dotazování **77 %** ekonomicky aktivních respondentů (zaměstnaných či aktivně si hledajících práci ve věku 18–64 let) a **23 %** neaktivních. Míra zaměstnanosti mezi ekonomicky aktivními respondenty je **69 %**, celkem **31 %** je nezaměstnaných a práci si hledajících. Z **23 %** respondentů, kteří uvedli, že jsou nezaměstnaní a nehledají si práci, má více než polovina (**57 %**) pečovatelské povinnosti o jiné členy rodiny (děti, starší osoby nebo osoby se zdravotním postižením).

„Najít si stabilní práci představuje problém zejména pro matky samoživitelky, respondenty starší 60 let nebo osoby se zdravotními problémy. Často tak pracují formou různých brigád, na DPP nebo DPČ. Neobvyklá není ani práce v šedé zóně ekonomiky. Do té bývají tlačeni ať již samotnými zaměstnavateli, nebo okolnostmi, kvůli kterým je tento typ práce pro ně jedinou možností, jak zaplatit nejnужnější každodenní výdaje,“ vysvětluje Andrea Svobodová z analytického oddělení IOM. V průměru **21 %** respondentů uvedlo, že pracuje bez písemné smlouvy, stejné procento pak odpovídá těm, kteří pracují jako tzv. “denní pracovníci” (krátkodobé smlouvy, příležitostná práce).

Také při zkoumání vztahu mezi placeným/bezplatným ubytováním a dobou strávenou v Česku můžeme pozorovat výrazný pokles podílu respondentů, kteří jsou ubytováni zdarma, neboť respondenti, kteří jsou v Česku méně než 30 dní, jsou ubytováni bezplatně v **58 %** případů, zatímco ti, kteří jsou v Česku mezi 19–24 měsíci, jsou ubytováni bezplatně pouze v **19 %** případů.

Další připravovaná výzkumná zpráva se bude výlučně zabývat situací uprchlíků nad 60 let. Zaměří se na všechny aspekty jejich pobytu v Česku: zaměstnání, ekonomickou situaci, bydlení, přístup ke zdravotnickým službám, znalost českého jazyka i plány na budoucnost. Data jsou pro ni získávána kombinovanou formou kvantitativního i kvalitativního výzkumu.

Poznámka pro editory:

Charakter DTM průzkumu: Tato zpráva vychází z šetření, které IOM Czechia v rámci Displacement Tracking Matrix (DTM) realizuje od poloviny června 2022. Šetření se zaměřilo na vzorce vysídlení, potřeby a záměry vysídlených osob z Ukrajiny v Česku. Představuje analýzu založenou na **5 010 dotazníkových šetřeních**, která byla provedena **mezi 2. lednem a 22. prosincem 2023** s individuálními respondenty ve všech 13 krajích v České republice a v Praze. **Údaje uvedené v tomto dokumentu jsou reprezentativní pro osoby dotazované v zahrnutých lokalitách a v uvedeném časovém rámci.** Dotazovány byly pouze dospělé osoby (starší 18 let). Průzkum je anonymní a dobrovolný.

Kontakt pro média:

Mezinárodní organizace pro migraci (IOM)

Filip Stowasser

Tel: +420 731 657 403

Email: fstowasser@iom.int